

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/353/2014
Identifikačné číslo spisu:	5713201041
Dátum vydania rozhodnutia:	10.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5713201041.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, v mene a na účet ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Tomáš Kušnír, proti odporcovi W. D., bývajúcemu v Y., za účasti vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov 5, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom v Lučenci, J. Kráľa 5/A, o 697,40 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 15 C 115/2013, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. mája 2014 sp. zn. 6 Co 139/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Vedľajší účastník je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 69,65 € k rukám Mgr. Tomáša Kušnára do 3 dní.

Odôvodnenie

Okresný súd Martin rozsudkom z 25. novembra 2013 č. k. 15 C 115/2013-99 návrh zamietol. Navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporcovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 194,31 € na účet právneho zástupcu a nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 253,57 € na účet právneho zástupcu, všetko do troch dní. Výkonaným dokazovaním mal preukázať, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom bola platne uzavretá zmluva o bežnom účte a poskytovaní produktov a služieb flexiúctu v súlade s § 708 a nasl. Obchodného zákonníka. Odporcovi bolo (na základe jeho žiadosti) povolené prečerpanie k bežnému účtu, ktorý sa prejavil ako debetný stav do výšky dohodnutého úveru (tzv. kontokorentného úveru) vo výške 10 000 Sk, ktorý odporca nevyrovnal a dostal sa do nedovoleného prečerpania. Predmetom návrhu bolo zaplatenie 697,40 €, ktorá suma pozostáva z istiny 403,48 € a úrokov z omeškania 293,92 €. Návrh bol však podaný na súd 24. januára 2013, t. j. po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty (začala plynúť 28. decembra 2007 a uplynula 28. decembra 2010). Podľa názoru súdu dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku z 29. februára 2012 je pre svoju nezrozumiteľnosť, neurčitosť, rozpor s dobrými mravmi a rozpor s kogentnými ustanoveniami spotrebiteľského práva neplatná. Vzhľadom na námietku premlčania

vznesenú vedľajším účastníkom (a odporca s ňou vyjadril súhlas) súd mal za to, že nárok uplatnený navrhovateľom je v celom rozsahu premlčaný. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. Krajský súd na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 29. mája 2014 sp. zn. 6 Co 139/2014 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým zamietol návrh ako aj vo výroku, ktorým zaviazal navrhovateľa nahradiť odporcovi trovy konania potvrdil. Vo výroku, ktorým zaviazal navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznáva. Navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia v sume 59,49 € na účet právneho zástupcu. Navrhovateľovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Krajský súd podrobne preskúmal rozhodujúce otázky, ktoré boli vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovým a právnymi závermi súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej. Konštatoval, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p., na toto v jednotlivostiach poukázal (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.). Pokiaľ ide o napadnutý výrok o trovách vedľajšieho účastníka, považoval odvolanie za dôvodné. Uviedol, že zastúpenie vedľajšieho účastníka nemalo v danej veci opodstatnenie, keďže samotnou úlohou spotrebiteľských združení je ochrana práv spotrebiteľov (zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Ak samotné združenie vzniklo s cieľom podporovať práva spotrebiteľov na Slovensku, javilo sa odvolaciemu súdu nadbytočné využívať osobitné služby advokáta, pokiaľ sa predmet sporu týka hlavného predmetu činnosti vedľajšieho účastníka. Tvrdenia o potrebe kvalifikovaného právneho zastúpenia spochybňujú samotnú podstatu existencie spotrebiteľského združenia a vyvolávajú pochybnosti o špekulatívnych cieľoch jeho založenia a následného vstupu do množstva súdnych konaní. Z obsahu informácií získaných na uvedenej internetovej stránke krajský súd navyše zistil, že dotknuté združenie disponuje množstvom špecifických odborných vedomostí, ktoré sú z pohľadu odvolacieho súdu spôsobilé zabezpečiť riadne zastúpenie účastníka konania. Vedľajším účastníkom nie je nijako upreté právo na náhradu trov konania, ak mu takéto trovy v súvislosti s konaním vznikli. Podľa názoru krajského súdu však tieto trovy nezahŕňajú aj úkony hromadne realizované v množstve prebiehajúcich konaniach, dokonca bez znalosti obsahu predmetu konania. Účelne vynaložené hotové výdavky si mohol vedľajší účastník uplatniť v súlade s civilno-procesnou úpravou, čo však neučinil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka, podal dovolanie vedľajší účastník. Navrhol ho v napadnutej časti zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), lebo z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, na základe akého zákonného ustanovenia rozhodol. Jeho rozsudok je preto v napadnutej časti prekvapujúci a nepreskúmateľný. Odvolací súd sa podľa jeho názoru nedostatočne vysporiadal so všetkými aspektmi konštatovanej neúčelnosti náhrady trov jeho právneho zastúpenia. Odvolací súd nepostupoval podľa § 213 ods. 2 O. s. p. a nevytvoril priestor pre zaujatie stanoviska k právnym záverom plynúcim zo skutočností dovtedy neposudzovaných a nehodnotených, daným postupom preto odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. Poukázal na argumentáciu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uvedených rozhodnutiach. V ďalšom texte dovolania podrobne poukázal na nesprávnosť a nedôvodnosť záverov odvolacieho súdu vo vzťahu k skutkovému stavu, účelnosti trov právneho zastúpenia v tzv. hromadných veciach, legality a legitimacy vstupu vedľajšieho účastníka do konania, práva na právnu pomoc, účelnosť trov, účelnosť trov vo vzťahu k zameraniu subjektu, na citovanú judikatúru slovenských odvolacích súdov týkajúcu sa trov vedľajšieho účastníka a na záver uviedol, že napadnuté rozhodnutie vytvára ideálne podmienky pre činnosť vymáhačských spoločností, ktoré nie sú zaťažované povinnosťou náhrady trov v neúspešných sporoch. Súd by nemal vnímať vedľajšieho účastníka v konaní iba ako príčinu nárastu svojej práce, ale ako účinný prostriedok v procese rodiacej sa ochrany spotrebiteľa v slovenských podmienkach. Odvolací súd sa podľa neho napadnutým rozhodnutím diskvalifikoval vo vzťahu k nášmu právu na náhradu trov právneho zastupovania. Právo na právnu pomoc nemôže bez rozmeru práva na náhradu trov konania nájsť zmysluplné uplatnenie v občianskom súdnom procese.

Navrhovateľ navrhol dovolanie zamietnuť ako neprípustné a priznať mu trovy dovolacieho konania. Stotožnil sa s rozhodnutím krajského súdu a jeho argumentáciou, pretože v danom prípade nemožno

hovoríť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Poukázal na závery vyslovené v uvedených rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo vzťahu k nevyhnutne vynaloženým trovám konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená osoba (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie vedľajšieho účastníka smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, ktorý má z procesného hľadiska povahu uznesenia.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdному dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

Podľa výslovného znenia § 239 ods. 3 O. s. p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, súdnych poplatkoch, oslobodení od súdnych poplatkoch, prerušení alebo neprerušení konania, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania, ktoré vykazuje znaky jedného z rozhodnutí, ktoré je taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O. s. p. ako rozhodnutie, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania vedľajšieho účastníka z ustanovenia § 239 O. s. p. nemožno vyvodíť.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež so zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. ukládajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. dovolateľ nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodíť nemožno.

Vedľajší účastník namietal, že postupom odvolacieho súdu, ktorý zmenil prvostupňový rozsudok vo výroku o trovách konania a nepriznal mu náhradu trov konania bez toho, že by vyzval účastníkov, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia (zrejme § 142 ods. 1 O. s. p.), v kontexte dovtedy neposudzovaných skutočností, mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) treba podľa judikatúry rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je daná už tým, že dovolateľ tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je postihnuté touto vadou, ale len vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j., že nastali skutočnosti, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa (resp. nebola odstránená) v

rozhodnutí (v postupe) odvolacieho súdu.

Dovolací súd nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení a teda ani prípustnosti dovolania, na ktorú poukazoval dovolateľ a ktorá mala spočívať v odňatí mu možnosti konať pred súdom.

Dovolací súd nepovažuje námietku vedľajšieho účastníka, že sa nemal možnosť vyjadriť k rozhodnutiu, ktorým bol zmenený výrok o náhrade trov konania, čím sa toto rozhodnutie stalo „prekvapivým“ za dôvodnú.

Súdna prax sa ustálila v názore, že procesné rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania nemôže mať atribúty tzv. prekvapivého rozhodnutia. V tejto súvislosti dovolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 120/2013, ktoré bolo prijaté občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 10. decembra 2013 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ktorého právna veta znie: „Postup odvolacieho súdu podľa § 213 ods. 2 O. s. p. neprichádza do úvahy pri rozhodnutí o trovách konania a ani pri iných nemeritórnych rozhodnutiach.“

Podobný názor je prezentovaný i v odbornej literatúre (Števík/Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok - komentár, Nakladateľství C. H. Beck, 2009 str. 635). Podľa ktorého nemeritórne rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania nemá atribúty tzv. „prekvapivého rozhodnutia“, pri jeho vydávaní sa neuplatní procesný postup v zmysle § 213 ods. 2 O. s. p. a v tejto súvislosti nedochádza k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

V danom prípade rozhodnutie krajského súdu v napadnutej časti netrpí takou vadou, ktorá by spôsobovala účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom.

Vedľajší účastník v spojení s argumentáciou, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O. s. p. naznačuje, že rozhodnutie krajského súdu je aj nepreskúmateľné.

V preskúmvanej veci sa dovolací súd v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal s otázkou náhrady trov konania vedľajšieho účastníka osobitne prečo mu ich náhrada nebola priznaná. Stručne a jasne rozviedol svoju úvahu, či možno považovať trovy konania vedľajšieho účastníka, ktoré si uplatnil za účelné, resp. z akých dôvodov ich za účelné nepovažoval. Prijaté závery primerane vysvetlil (dovolací súd sa ich správnosťou nezaoberal). Podľa názoru dovolacieho súdu rozhodnutie odvolacieho súdu o náhrade trov konania spĺňa zákonné požiadavky odôvodnenia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p. Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenia uznesenia, správnosť právnych záverov nie je právne relevantná, preto prípadné nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že vedľajší účastník má odlišný názor než dovolací súd, nezakladá ním tvrdenú vadu podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie vedľajšieho účastníka, prípustnosť ktorého nevyplýva z § 239 O. s. p. ani z § 237 O. s. p., odmietol ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O. s. p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

V dovolacom konaní (procesne) úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti vedľajšiemu účastníkovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p., § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd priznal navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k dovolaniu, t. j. 50 € plus 8,04 € režijný paušál a plus 20 % DPH, spolu v sume 69,65 € (§ 14b ods. 1, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.